

Supraphonline

Foto © Martin Kubica

LUCIE BÍLÁ ZLATÉ BÍLÉ VÁNOCE

Za velkého zájmu novinářů a fotografů se nové album Bílé Vánoce Lucie Bílé II. dočkalo oficiálního uvítání na svět.

V. Kopta, P. Malásek, L. Bílá, Radůza, J. Toužimský, I. Milerová při křtu CD, LP

Foto © Martin Kubica

Autoři Radůza, Václav Kopta, Petr Malásek a Honza Toužimský v čele s Lucií tentokrát pokřtili nejen CD, ale také klasickou vinylovou desku. Ta by rozhodně neměla chybět ve sbírce nikomu, kdo si chce užít čistý hlas původní analogovou cestou. A protože Vánoce jsou doslova za dveřmi, autoři byli

obdarováni vydavatelstvem Supraphon z rukou ředitelky Ivy Milerové zlatou deskou za první úspěšnou metu v počtu prodaných nahrávek. „Sedm let jsme přemýšleli, že bychom měli vydat dvojku, ale nikdy na to nebyl čas, protože čas od Vánoc do Vánoc se příšerně zkracuje. Pak jsme si řekli, že to

nebudeme řešit rozumem, ale citem. Oslovlili jsme skvělou písničkářku, autorku textu i hudby Radůzu a také nám blízkého textaře Václava Koptu.“ prozradil autor hudby Petr Malásek. „Tohle album vyšlo i proto, že jsme chtěli obnovit repertoár každoročně vyprodaných vánočních koncertů. Oblíbí si ho jak

děti, protože obsahuje jednoduché popěvky, tak maminky pro jeho krásné vážné téma, jimž je strach o dítě,“ podotkla zlatá slavič. Nutno dodat, že letošní vánoční turné Lucie Bílé končí až v lednu.

SU6396-2

L. Bílá a P. Malásek v nahrávacím studiu

Foto © Lukáš Fronk

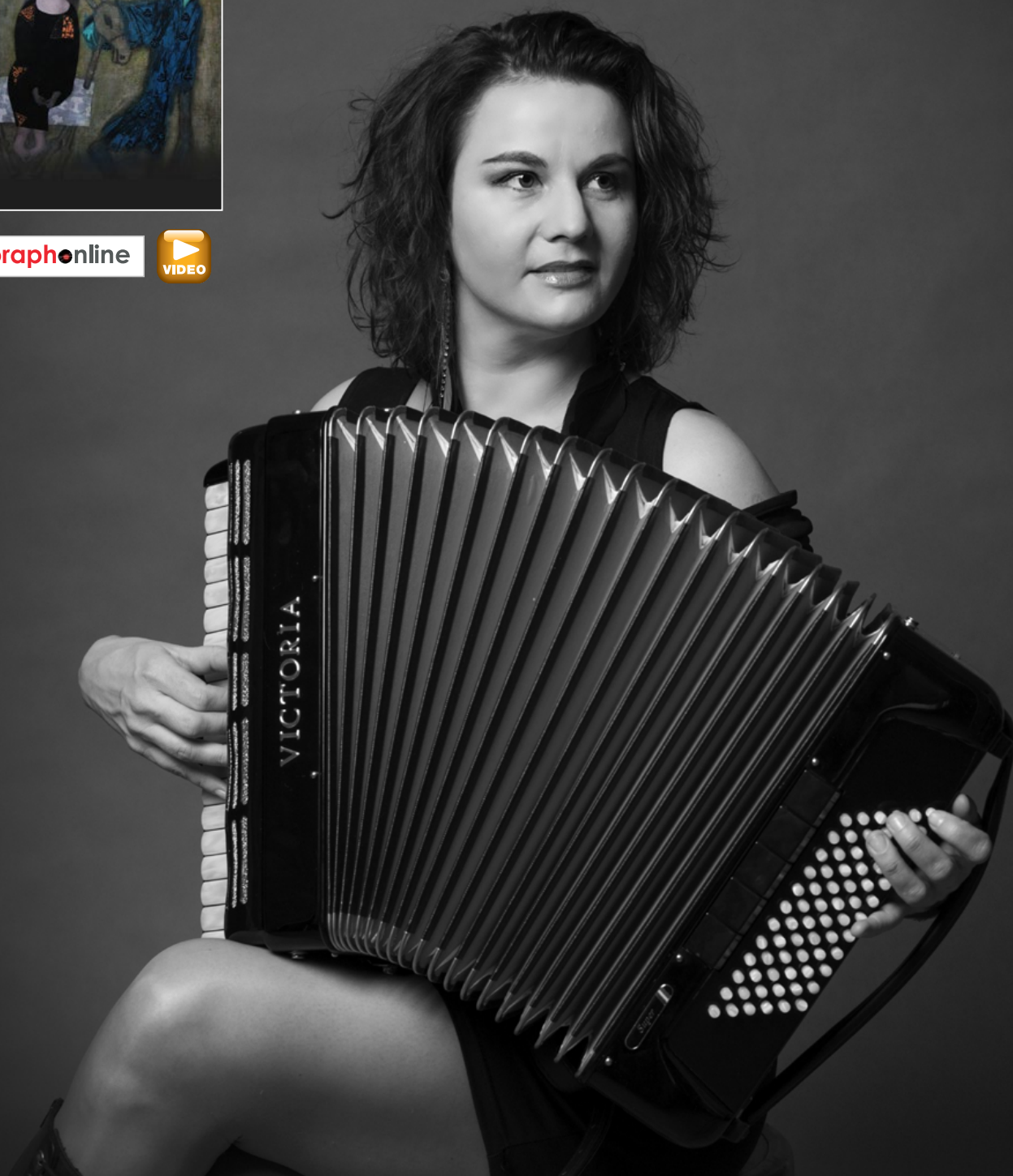
RADŮZA

STÁLE VE MNĚ ZNÍ PÍSNÍČKY,
KTERÉ JSEM VE SVÉM DĚTSTVÍ SLÝCHALA

Když je řeč o písních, které píše a zpívá RADŮZA, nemůže to být jen o hudbě, povídání má vždycky obecnější rozměr. Kvůli naléhavosti jejích textů mluvíme taky o životě, bolestech a radostech. Zkrátka o příbězích, myšlenkách, výzvách, které texty písniček obsahují. Většinou vznikají ze spontánních emocí, zážitků a dojmů. Tak je to i s písněmi na vánoční desce **STUDNA V POUŠTI**, která vyšla tento podzim. ►

RR09

Supraphononline

V bookletu svého prvního vánočního CD říkáte, že jste napsala písně o tom, co vás těší. Jsou tedy Vánoce pro vás pohodovým, příjemným časem?

Určitě, já se na Vánoce vždycky hrozně těším. Třeba na to, jak budeme s dětmi péct perníčky, to je naše každoroční záležitost. Vždycky upeču ze šesti dávek perníčky, a když na vánočním stole zbudou tři, tak je to úspěch. Protože já před dětmi cukroví neschovávám, když se upečou, už můžou užíbat. Letos se těším i na společnou přípravu dárků. Děti totiž teď poprvé přišly s tím, že už dávno vědí, že jim dárky nenosí Ježíšek, takže by se už na nich chtěly podílet, vyrábět a nakupovat. Takže už budeme všechno dělat společně.

Na vánoční náladu se ptám pod dojmem vaší desky. Nejdřív přináší pohodový pocit, ale jak písničky znějí jedna za druhou, ukazuje se, že tam máte i velice vážná témata. I v těch radostných, ryze vánočních písničkách je skoro pokaždé obsaženo nějaké důležité téma. Moc se mi líbila třeba Madona a Botticelli, a také píseň Josefovi, jak dostal zabrat a ustál to.

Chtěla jsem, aby tam byla jednak běžná vánoční témata – radost, narození Ježíška, vítání nového života. Ale také další. Vždyť život novorozence samozřejmě dál nějak pokračoval, a nebylo to vždycky jen veselé. Což se tam odráží. Vánoční téma jsem vlastně rozšířila na celou rodinu. Ježíšek se přece nenarodil jen tak, do vzduchoprázdna, přišel do nějaké rodiny... Proto jsem se chtěla dotknout i vztahů mezi Josefem a Marií, jak se měli rádi, jak měli rádi svého syna. A jak to všechno bylo nejen veselé, ale i těžké.

Proto deska navozuje pohodovou i zamyšlenou náladu.

Na jedné straně jsem napsala veselou písničku třeba o tom, jak šel strejček pro jedličku do lesa a zapomněl tam synka. Ale také jsem chtěla, aby se člověk právě o Vánocích zamyslel nad tím, jestli svůj život dobře vede; proto mám i písničky, které k tomu doufám vybízejí. Třeba text Až budeš pyšný stát, člověče, který vyloženě říká, aby se člověk nad sebou zamyslel.

Nejde vám tedy jen o svatou rodinu, ale o vztahy vůbec.

Ano, přesně tak to tak je.

Vaše vánoční písně obsahují náznaky, či možná prvky lidových koled různých národů; některé mi trochu připomínají koledy, které na svých vánočních koncertech kdysi uváděla Chorea Bohemica. Inspirovala vás hudba tohoto souboru?

Je to možné. Ve svých písničkách hodně vycházím z české folklorní tradice, potažmo i z východoevropské. Stále ve mně zní písničky, které jsem ve svém dětství slyšela a taky zpívala s dědečkem i s rodiči. Takže se tomu vůbec nedivím.

Ty písně jakoby z oka vypadly lidovým koledám – a přece jsou původní, vaše.

Ano, protože to vychází z českého folkloru, i aranžmá může být podobné. Pozvala jsem si tam smyčce, mám tam cimbál, sbory, flétny, hoboj. Takže ta příbuznost je dána i nástrojovým obohacením.

Ale ne všechno má českou inspiraci.

Ano, jsou tam i písně ojedinělé. Třeba na albu v pořadí druhá, Ježíš byl taky chudý je inspirována tradicí amerických gospelů. A první písnička, Studna v poušti, má ješ-

tě východnější kořeny, dál od Evropy, až v Izraeli. Její melodika je hodně poznamenaná hudbou těchto končin. Protože Josef a Marie přece nebyli Češi, že.

Svými vánočními písněmi jste vlastně vytvořila jakousi moderní, současnou tvář lidové koledy. Něco nového, přitom takřikajíc v řádu české hudební tradice. Připomíná mi to trochu tvorbu slováckého muzikanta z poloviny minulého století Fanoše Mikuleckého, u jehož písniček si už skoro nikdo neuvědomuje, že mají autora.

Po celá staletí to přece bylo tak, že si lidé zpívali písničky, které znali, další generace k tomu přidávaly to svoje a na autory se už dávno zapomnělo. Co já vím, třeba když tyhle moje písničky budou hodně úspěšné, na moje jméno se možná taky zapomene, budou se zpívat jako lidové koledy. To by bylo hezké, ne?

Když jsme se dostali na lidovou notu, která je vám ostatně blízká – jaký je váš vztah k folkloru?

Velmi, velmi vřelý. Už jsem říkala, že u nás doma se pořád zpívalo. Hodně to byly lidové písničky, taky městský folklor i Hašlerovy písně. A protože moji rodiče byli trampové, zpívali jsme i trampské písničky. Což je v podstatě taky folklor. Myslím, že folklor vůbec není mrtvý. Mám mezi folklorními muzikanty kamarády, nazpívala jsem s nimi na jejich desky pár písniček. A sama amatérsky hraju na dudy.

Na dudy? Ale to je hodně fyzicky náročné, ne?

Ne, vůbec. Mnohem míň než akordeon.

Akordeon je stále váš hlavní nástroj?

Je, ale na této desce zní jen malinko, tu jsem pojala jinak.

Nástrojové obsazení a aranže, které jste pro tuhle desku zvolila, jí opravdu sluší. Budete s tímto časově určeným repertoárem vystupovat i mimo Vánoce?

Říkali jsme, že tu zdaleka nejsou jen vánoční témata. Některé písně jsme hráli už i předtím, třeba hned první písničku, Studnu v poušti. Ta není jen vánoční, je

vlastně o lásce a o důvěře. Hrajeme taky Madonu a Botticelliho. Vůbec si myslím, že na desce jsou písničky, které se mohou hrát celý rok. Třeba ukolébavka.

Slovo k ukolébavkám: vy jich máte v repertoáru několik, možná by stálo za to jednou vydat monotematické cdčko jen s ukolébavkami. A inspirovat maminky, aby dětem víc zpívaly.

To je dobrý nápad.

Z vaší desky se dá vycítit, že byla pro vás i jakousi autoterapií, odreagováním z řady trablů, které vás v poslední době potkaly. Vypadá to, že jste psala, abyste přišla na jiné myšlenky. Je to tak?

Určitě. Chtěla jsem si udělat radost, napsat něco hezkého, v čem bych se dobře cítila, a co by mě obklopovalo pozitivní energií. Chtěla jsem si vytvořit svět, kam se můžu utéct, když se mi zrovna nebude chtít prožívat realitu, která není vždycky radostná.

Co říkají písničkám vaše děti?

Líbí se jim, navíc většinu písniček už znají od prvního tónu, protože většinou jsou toho, když píšu. Sedí pod piánem, lítají kolem mě. Jsou to moji první kritici.

Před časem jste vydala album Marathon – příběh běže a povídky, které písně provázejí. Jak nalézáte témata – třeba právě toto protiválečné?

O Marathonu jsem uvažovala už asi deset let, jen jsem nevěděla, jak to téma uchopit. Pak jsem na to jednoho dne přišla a napsala to ve velmi krátké době, povídky i písničky – asi za půl roku. Ale musím říct, že emocionálně to bylo strašně náročné, protože jsem se zabývala opravdu smutnými věcmi. I tam jsem se hodně inspirovala českou lidovou písničkou.

Shrnula jste tu válečné konflikty světa.

Shrnutí snad ne, spíš to byl takový můj výběr, vždyť válečných konfliktů byly desetitisíce, statisíce. Já vybrala ty, které mě v té chvíli oslovily. Zajímavých milníků v historii je spousta. Třeba se traduje historka, že za první světové války jeden anglický voják ušetřil Hitlera, který tam bojoval, potkal ho

někde, jak se motá po bojišti. Hitler mu řekl, nestřílej. A ten anglický voják ho nezastřelil, nechal ho jít... Zajímavých příběhů, které by se daly zpracovat, napsat o tom povídku nebo píseň, je hodně.

Vám nejde o velké válečné vřavy či dějinná dramata, ale o komorní příběh.

Ano, beru to z hlediska lidských příběhů – jde o lidi, kteří žijí své životy. A všechny jsou výjimečné, protože žádný jiný člověk ten jedinečný život žít nebude. Psala jsem o tom, jaký dopad mají dějiny na člověka.

Sbíráte inspiraci z četby a také z cest. Jste pořád vášnivá cestovatelka?

Spíš jsem byla, od té doby, co mám děti, už cestuju málo. Ale hodně čtu, to je pravda.

Umíte asi hodně jazyků.

Neřekla bych, že umím, ale domluvíme se – rusky, polsky, italsky, francouzsky, anglicky a pár slov turecky. Když člověk mluví italsky a francouzsky, už si může přečíst nějaký text i ve španělštině a ví, o čem je. Když mluvíme polsky a rusky, můžu klidně i v ukrajinštině... A tak dále.

Vaše písničky jsou plné věrohodných emocí, nikdo je nemůže podezírat, že jsou vypočítané na efekt. Píšete, když jste uprostřed citového zážitku, nebo až potom?

Jak kdy. Ale hlavně jsem eruptivní až sopečný pracant, tím své okolí až irituji, že pořád píšu. Ať vidím, co vidím, stále se mi to ukládá do hlavy. Propojuji se ve mně intimní detaily, třeba vzdálené od sebe i několik let, a pak z toho vznikne písnička.

Máte na své nové desce písně, která je vám nejbližší?

Asi Madona a Botticelli.

V poslední písni máte varovnou, ale poeticky vyjádřeno myšlenku, která stojí za zapamatování: „Abys nezapomněl, jak tvrdá je zem.“ Dala jste ji do finále schválně?

Ani nevím, při řazení písní se řídím citem. A přišlo mi, že právě tohle má být poslední.

HONZA KŘÍŽEK

HUDBA JAKO PELMEL ŽIVOTNÍCH ZÁŽITKŮ

Honza Křížek, frontman dnes již kultovních Walk Choc Ice, dlouholetý hlas Blue Effect, multiinstrumentalista, skladatel filmové a scénické hudby (mj. Zlatý muž z Ria nebo Cirk La Putyka), se letos vůbec poprvé ve své bohaté kariéře představuje se svou sólovou autorskou tvorbou. Album pojmenované jednoduše Honza Křížek vyšlo u Supraphonu v polovině listopadu.

Myšlenka na sólovou dráhu asi napadne dříve či později každého zpěváka kapely. Ne každý ale k ní má odvahu. Jak jste do toho bodu dospěl vy?

Uvažoval jsem o ní od třinácti let a dostal se k ní ve třiačtyřiceti (smích). Pořád na to nějak nebyl čas – byli tu Walk Choc

Ice, Kollerband, Ivan Kral a taky dvanáct let v Blue Effectu. Pak ten čas trochu nečekaně nastal – 14. září 2016 jsme s Blue Effectem odehráli poslední koncert, a potom, 4. prosince, Radim Hladík zemřel, a bylo jasné, že ta kapela dál bez něj pokračovat nebude. Navíc jsem po těch letech, obrazně

řečeno, vypadl z dodávky velmi unavený. Bylo toho dost, mezitím jsem dělal v Radiu RockZone, přestěhoval se, měl první dítě... Ale teprve potom jsem opravdu vážně začal uvažovat, že si postavím akustický sólový koncert. Abych si zkusil udělat vlastní hodinový repertoár, jednak samozřejmě při-

pomenout letité hity, ale zároveň i z šuplíku vytáhnout svoje písničky. A dohodl si svůj úplně první sólový koncert v Kostelci nad Orlicí letos v dubnu. Ale než na něj došlo, tak jsem ty šuplíkové písničky zas všechny vyházet a naskládal místo nich úplně nové.

Foto © Jakub Jelen

Hraju ji na piano úplně sám – a tak to bude i na koncertě. A všechny ty polohy – to jsem já. Honza Křížek.

Souvisí s tím i vizuál Rosti Nováka?

Samozřejmě. Skvěle to vystihl. Máme tam jednoho chlápka, který je smutný, druhého jako šaška, třetího, který si užívá mainstreamové pozlátko, a čtvrtého, který zas surfuje na nějaké androidní vlně. Přesně jako já. I ta hudba je jeden velký pelmel zážitků, pocitů, životních vjemů i stylů, které jsem za svých čtyřicet let nasbíral. Měli jsme maximální snahu to všechno do alba „obtisknout“. Nejspíš i proto jsme tu tvář hledali půl roku.

Kde se vzala myšlenka, aby vám vizuál dělal někdo, kdo je známý především jako herec a akrobat?

S Rostou nás pojí více než dvacetileté přátelství. Novákoví, a také Kopečtí – což je zas slavná loutkářská rodina – do Kostelce nad Orlicí, odkud já pocházím, jezdí léta kempovat. Takže třeba Kuba Kopecký, bratranec Rosti Nováka, dělal pro Walk Choc Ice obal desky Keep Smiling. Na Rostova představení chodím od samotného začátku a celou dobu sleduju jeho dráhu. Byl jsem i u začátků La Putyky, kdy jsme spolu u klavíru vymýšleli, jak by ta hudba měla znít – až později v tom pokračovali kluci z Nightwork. Takže i když jsem hledal někoho pro vizuál desky, bylo mi naprosto jasné, že nechci někoho, kdo si sotva bude pamatovat, jak se jmenuje, a bude mě fotit někde před svým atelierem na schodech. Potřeboval jsem někoho, kdo mě chápe a rozumí tomu, o co se pokouším. A Rosta mě zná a navíc je hodně šikovný. Hrozně mě baví kreativita La Putyky, a stejně tak to, jako do toho Rosta vnesl tu pestrobarevnost. Stejnou, jakou já mám v muzice. Jsem rád, že jsem s ním a jeho kreativní buňkou mohl spolupracovat.

Rozhodnutí vydat se na sólovou dráhu znamená, že s žádnou další kapelou, jako byl Blue Effect, už hrát nebudete?

Ne. Plně se chci věnovat tomuto projektu. Navíc mám skvělou ženu a čtyřletého a půlročního syna, a stojí za to jim věnovat co nejvíce času. A kromě hraní s kapelou i akustického sólového hraní, mám v úmyslu se věnovat skládání filmové, scénické a reklamní hudby. Aktuálně zrovna pracuji na pro mě dost ušlechtilém, řečneme trochu severském, česko-finském filmu s režisérem Janem Seniusem, který je napůl Čech a napůl Fin. Což mě dost baví, a jsem rád, že se mohu podobným věcem věnovat. Ale prvotní je samozřejmě pro mě moje nová dráha. A už se těším, až vstoupím na podium.

Tehdy vznikla i píseň Padám vzhůru?

Ano, někdy v březnu. Oslovil jsem Dana Frimla, a v jeho studiu jsme nové písničky začali na etapy zaznamenávat. Z těch původních šuplíkových se mezi ně dostala jen „Láska je v nás“. V dubnu na prvním koncertu jsem už novinek měl šest a další pak vznikaly průběžně. A jejich ohlas mě ujistil v tom, že to sám ustojím. Třeba na Sázavafestu jsem najednou hrál sám potom, co jsme tam měli čtyři roky s Blue Effectem úplně narváno. Spousta lidí mi pak gratulovala a říkala, jak je ty písničky oslovují a jak rozumí pocitům v textech. A že se hodně těší, až to budu hrát i s kapelou. To mi hodně pomohlo a zároveň popostrčilo k tomu, abychom to album dodělali.

Hraní s doprovodnou kapelou je další krok, anebo budete dál hrát i sám?

Album Honza Křížek chceme především prezentovat s kapelou. A koncertovat začneme 12. března, kdy ho pokřtíme v pražském Paláci Akropolis. V létě nás pak čekají festivaly a různé městské akce, a na podzim 2018 chceme jet šňůru po klubech.

Ale program, kde sám hraju s akustickou kytarou, zůstává dál souběžně s tím. Sám ho moc nikam „nepču“, ale pořadatelé se postupně sami ozývají, třeba přes Facebook. A není důvod to ukončovat, akustické hraní mám moc rád už z dob Blue Effectu, a ty písničky ukážou svou podstatu. Znějí tak, jak jsem složil, oholené na dřevě. Když tak obstojí, tak má smysl s nít do studia a dát jí „sminky“ v podobě elektropopových kudrlinek nebo udělat klip, kde skladba dostane určitou stylizaci.

Navíc to zapadá i do současné ekonomické reality, kdy má mnoho zpěváků „velkou“ a „malou partu“.

Ano, současnost si doslova poptává podobně menší formáty sama. Ale musím říci, že pro mě to není nic nového – s Blue Effectem jsme léta hráli i doslova u lidí doma. Jeli jsme třeba na nějaký statek, do té místnosti se vešlo tak dvacet lidí, všichni se přezuli do bačkor, hostitelé udělali svačák, a my jsme hráli v koutku akustický koncert. Byl to vánoční dárek majitele, který měl fungující firmu, jeho přátelům. Pamatuji si, že poprvé mi to přišlo hrozně bizarní, ale najednou si člověk uvědomí, že je tím mnohem „blíže lidem“, a že to takhle kdysi začínalo – někdo někým přijel, zahrál a dostal za to polívku. Takže akustické podání i nadále ano, je to skvělé doplnění, ale prioritu teď pro mě bude mít podoba s rockovou kapelou. Protože to album prostě je rockové.

Koho a jak jste si do kapely vybral?

Začal už jsem o tom přemýšlet, už když jsem měl hotové první dvě písničky. V té době se ke mně přidal producent Dan Friml, který mi sám nabídl, že mě bude doprovázet, a v té době jsem potkal bubeníka, jehož jméno si zatím nechám pro sebe, který už po klubech doprovází špičky současného popu. A ten si s sebou přivedl i baskytaristu. Vlastně jsem udělal to samé, co Radim Hladík, když nás bral do Blue Effectu – spojil se s o generaci mladšími muzikanty. Slibuju si od toho, že mi přinesou svůj rozhled a svůj pohled na věc. A už po prvních zkouškách mi bylo jasné, že i když jsme s nimi předtím nikdy nehráli, že jsem se nespěl.

Na albu máte i slavný Slunečný hrob, kde jako host hraje Michal Pavlíček. Jak k tomu spojení došlo?

Základní kritérium bylo dopředu jasné – musí to být osobnost, srovnatelná s Radimem Hladíkem. Ale důležitá byla i lidská stránka. Michal se s Radimem znal, rozhodně nebyli jen pouze kolegové, viděl jsem je spolu na podiu i mimo něj, a pokud to mohu posoudit, rádi spolu trávili čas. Ten nápad, ale jako první dostal Michal: loni mi zavola, jestli bych s ním nezazpíval tu písničku na předávání Cen Anděl, při příležitosti Radimova uvedení do Síně slávy. Když jsem pak připravoval desku a rozhodl se, že tam tu poctu chci, byl Michal lehká volba. Navíc jsme to už spolu měli vyzkoušené (smích).

Měla na podobu alba vliv i dávná účast v Kollerbandu? I vaše písničky jsou podobně rozkročené mezi rockem a popem...

Možná ano, ale jak rock, tak pop jsou mi blízké takřka odkazíva. I proto jsem se rozhodl album nedělat bez producenta. S Danem Frimlem nás spojuje právě to, že naše „hudební knihovny“ se velmi protínají, a až v průběhu nahrávání jsme s údivem zjišťovali, jak moc to je. Ať to jsou osmdesátá i devadesátá léta, Red Hot Chili Peppers i metalové kapely, ale třeba i Bernstein. Máme oba rádi určité hudební chameleónství, asi podobně jako David Bowie nebo Trent Reznor. I proto se mi hodně líbí třeba Gorillaz. A i proto mám na albu jak tvrdé a našťavané skladby, jako je Runway, ale i klavírní baladu Rozsvítíme spolu hvězdy.

SU 6398-2

TOMÁŠ A TAMARA KLUSOVI

SPOLU VE VIDEOKLIPU K PÍSNĚ A PAK

Singl *A pak*, vůbec první píseň, kterou nazpíval Tomáš Klus společně se svou manželkou Tamarou dostal obrazovou podobu. Videoklip vznikl v režii Jordana Haje a Givinaru Kříže. Premiéru měl prostřednictvím sociálních sítí 4. prosince.

Ve videoklipu k novince *A pak* si zahráli Tomáš i Tamara Klusovi, kteří se shodli, že vypráví především o lásce a o snech. „Písničku *A pak* jsem napsal asi před rokem. Přišlo mi

to přirozený a nejlepší na světě – od té doby, co jsem s Tamarou, ji lámu do toho, abychom spolu i zpívali. Myslím, že je skvělý, mít rodinu, být zamilované a šířit lásku okolo, že na tom není

nic patetického“, říká **Tomáš Klus**.

V několika záběrech se Klusovi objeví v indiánském oblečení, ve kterém se brali – během natáčení oslavili čtvrté výročí svatby.

Klip vznikl pod režijní taktovkou Jordana Haje a Givinaru Kříže, kteří jsou společně rovněž součástí projektu Kapitán Demo.

8590233015701

Supraphonline

VIDEO

JIŘÍ STIVÍN

KDYŽ VÁM DAJÍ LINKOVANÝ PAPÍR, PIŠTE NAPŘÍČ!

Jiří Stivín jubluje. K půlkulatým, pětasedmdesátým narozeninám si multiinstrumentalista, skladatel a stavitel hudebních nástrojů nadělil trojalbovou kompilaci nazvanou Quodlibet. Obsahuje výběr supraphonských nahrávek, rozkročený mezi tři oblasti jeho tvorby: jazz, crossover a klasiku. „Na kompilaci spojuji spojitelné a mám za to, že atmosféra při poslechu může pozitivně fungovat“, říká k albu sám muzikant. A ona skutečně funguje.

Trojalbum je vzpomínkou na vaše zásadní projekty a spolupracovníky. Je pro vás takové ohlédnutí nostalgické?

Je. To, co album obsahuje, je už minulé století, tedy doba hodně dávna. Nicméně je to oblast, kdy jsem díky Supraphonu – a především Antonínu Matznerovi, který takové projekty v dobách tuhé normalizace prosazoval – měl možnost udělat několik skvělých nahrávek. Bez Matznera, který bohužel nedávno zemřel, by spousta zajímavé muziky ani nevznikla, a za to mu patří dík. Rád na něj vzpomínám. Třeba Zvěrokruh jsme natáčeli v Mozarteu, to bylo tehdy nové studio, kde natáčel třeba i Karel Gott. Já jsem tam dva dny ladil lahve, připravovali jsme si hudební smyčky, protože ještě neexistoval digitál, pořád se nic netočilo a Supraphon chtěl celý projekt zrušit. Nezrušil, a deska dostala dokonce i nějaké ceny. Byl jsem potěšen, že se mnou

tehdy spolupracovaly takové soubory, jako Kühnův smíšený sbor nebo Talichovo kvarteto. A to všechno i díky Tondovi Matznerovi, který všechny přesvědčil, že to celé má nějaký smysl. Je to pro mě vzpomínání na něco, co už v dnešní době neexistuje, a už nikdy existovat nebude, třeba analogové natáčení, a na lidi, kteří už nejsou. Třeba na Tonda Matznera.

Díky němu vůbec ve své době vznikla spousta projektů, na které se muzikanti báli i jenom pomyslet!

To je pravda. Jednou jsem třeba za Tondou přišel s tím, že bychom mohli natočit nějaké freejazzové album, tedy jazzovou muziku založenou na volné improvizaci. Říkal jsem mu, že u nás freejazz nikdo nehraje a nikdo o něm nic neví, a že by to mohlo být dobré. Matzner pozval muzikanty z celého světa, z Afriky, Německa, Anglie, a nahráli

j jsme mezinárodní freejazzovou desku, která se jmenovala Starý dobrý cirkus. Nahrávali jsme ji celý týden v Mozarteu, bylo to dost drahé, pronájem, honoráře, letenky. Když jsme dotočili, byla přehrávka pro pohlavary a prodejce Supraphonu, na které se mimo jiné mělo řešit i to, v jakém nákladu bude deska vydaná. Pustila se hudba, a během tří minut se zvednul šéf Supraphonu a řekl: Zastavte to! Pane Matzner, přestaňte si dělat legraci a pusťte nám, co jste opravdu natočili! Ani on, ani nikdo jiný nechtěl věřit, že něco takového vůbec může být! Matzner tu věc ale nakonec prosadil. Supraphon vydal sto kousků, tím to haslo. Nahrávku ale okamžitě koupila jedna firma v Berlíně, a to album se prodává dodnes. Nás, tedy Česko, ovšem freejazz nepoznámel. Nikdy. Je to jako když vytáhnete ptáčka na tři dny z hnízda a pak ho tam vrátíte, už se nikdy nenaučí pipat.

Mluvili jsme o Zvěrokruhu. Vedle něj váš výběr obsahuje i vzpomínku na projekt Status Quo Vadis, a pak i čistý jazz.

Status Quo Vadis jsme nahrávali s Michalem Pavlíčkem, Vojtěchem Havlem, Kláudou Kryšpínem a Ivou Bittovou, to už je modernější záležitost. Ivu jsem tehdy využíval především jako improvizátorku, nahráli jsme toho víc, ale některé věci se už tenkrát na desku nedostaly, příliš neladily s ostatními. Druhé cedéčko je vzpomínáním na kytaristu Rudolfa Daška. To byl báječný muzikant, který se mnou hrával dlouho, měli jsme spolu tandem, a on mě v mých kreacích, občas nehorázných a nespoutaných, velice podporoval.

A třetí cedéčko vaší kompilace je výpravou do baroka!

Ano, to je zase především vzpomínka na flétnistu, dirigenta, propagátora muziky ►

a organizátora Milana Munclingera. Právě on mě k barokní hudbě přivedl a prosadil i na seriózních koncertech – třeba s jeho souborem Ars Rediviva. Dokonce jsme hráli i na Pražském jaru! Zobcová flétna nebyla v těch dobách ještě tak známá a oblíbená, nepoužívala se tolik, jako dnes. Zaplat pánbůh za to, že se to změnilo, že zobcová flétna a stará muzika mají takovou popularitu, jakou dnes mají. V současnosti bych se k té interpretaci postavil možná jinak, než tenkrát, ale to je už jiná věc.

Jak jinak?

Pravděpodobně trochu romantičtější. Nejsem barokní muzikant ani posluchač, máme za sebou spoustu jiných zážitků. Když se má barokní hudba hrát jenom tak, jak existuje, i když takzvané poučené, je to svým způsobem konzerva. Ke každé muzice by měl být osobitý přístup. Vždycky k tomu říkám: dají-li vám nalinkovaný papír, pište napříč! Člověk by si měl najít svůj pohled na věc. U barokní hudby by v současnosti mělo být trochu víc volnosti. Dneska se muzika vyučuje hlavně podle not, podle metronomu, a technicky. Muzikanti proto často nevědí, že to nemuselo všechno být v tom metru, jak se to hrává, ale třeba i trochu jinak, že tam ta volnost byla už v baroku. Když jsem třeba byl u moře, vzpomněl jsem si na Vivaldiho koncerty. Pozoroval jsem moře, jak připlouvá a odplová, jak se to všechno hýbe. Přesně tohle by mělo být cítit i v muzice. My jsme se tehdy při nahrávání s Milanem Munclingerem snažili hlavně zahrát správně noty a udržet tempo.

Kdybych stejnou barokní hudbu nahrával dnes, neříkám, že by to bylo lepší, ale bylo by to jiné.

Chystáte se k tomu?

Chtěl bych nahrát a vydat Vivaldiho koncerty, ale myslím si, že o to nikdo nebude mít zájem. Určitě to ale udělám ve vlastním studiu. Dneska už existují italské nahrávky, které trochu kopírují to, co bych rád, o co se chci pokusit. V těch nahrávkách by měla být hlavně dravost, ale nejenom ta, taky trochu romantiky, trochu pohybu a trochu moderního přístupu.

Na tom třetím, klasickém céděčku za sebe nezařazujete celé skladby, ale kombinujete věty z různých skladeb, dokonce i od různých skladatelů. Výsledný efekt je hodně zajímavý!

Myslím, že tohle je do budoucna jedna z možných cest. Starší věci a inspirační zdroje by se mohly kombinovat. Na tomhle céděčku jde o pokus, jestli to bude fungovat. Navíc ty původní nahrávky, jak ležej a běžej, už se budou vydávat pouze digitálně, takže jsem musel vymyslet nějaký jiný klíč. Jak se to povedlo nebo nepovedlo, to už nechám na posluchačích.

Vaše nová kompilace je tedy rozdělena na tři desky: jazzovou, crossoverovou a klasickou. Kopíruje tohle rozdělení i rozložení hudebních žánrů na vašich koncertech?

Ano, takhle to střídám i na koncertech. Třeba na těch našich tradičních k počtě sva-

té Cecílii, tam to všechno kombinujeme. A hodně během jednotlivých vystoupení střídám taky improvizaci a psanou muziku. Takhle kombinace funguje, určitě má právo na život. Na mém novém jubilejním trojcédečku moc improvizace není. Původně jsem myslel, že bych něco doimprovizoval, ale pak mi došlo, že by to nebylo to pravé ořechové. V současné době je, myslím si, budoucnost v multimédiích. Lidé už přestávají poslouchat muziku jako takovou, potřebují ji mít spojenou s něčím vizuálním. Tomu se nelze divit, doba je dneska prostě jiná. Tudy tedy vede cesta a tou cestou se chci ubírat i já. Chci spojovat věci zvukové, vizuální a možná i historické, inspirační zdroje a současnost, a k tomu improvizaci. Všechno dohromady – a hlavně s osobnostním přístupem.

Jak složité bylo vybrat kompozice na bilanční trojalbu Quodlibet?

Dost. V Supraphonu mám řadu nahrávek s muzikanty ze zahraničí, a u nich je problém s autorskými právy. Musel jsem tedy vybírat z, řekněme, ryze českých záležitostí. Jazz Q, kdy se zachovala jenom jedna nahrávka v našem původním složení, se mi tam zase nehodil, neladilo to s ostatními vybranými záležitostmi. Ten soubor jsem spoluzakládal s Martinem Kratochvílem, ale naše společné působení netrvalo dlouho. Když jsem dostal ze Supraphonu nabídku vytvořit jubilejní kompilaci, myslel jsem si původně na jedno album. To by ale byl opravdu velký kočkopes. Své vzpomínání jsem musel rozdělit na tři cédečka, a stejně

to byl problém... Dělal jsem, co jsem mohl. Snad jsem se s tím vypořádal dobře.

Vyrábíte pořád hudební nástroje?

Dnes už moc ne, spíš používám ty, co jsem vyrobil dřív. Občas něco vyrobím, ale už tomu nefandím tolik, jako dřív.

Co jste vyrobil naposled?

Jako zatím poslední nástroj jsem vyrobil flétnu, která vypadá jako lidská kost. Z modritu jsem udělal holenní kost a do ní jsem vložil flétnu. Tenhle nástroj jsem si pořídil na vernisáž vystavení Věstonické Venuše.

I na narozeninovém trojalbu znějí nějaké vámi vyrobené nástroje!

Je tam slyšet trubka od záchodu. Na tu ostatně hraju dost často. A pak je tam i mnou vyrobená basová flétna. Obecně tyhle nástroje používám rád. Dokazuju tím mimo jiné i to, že hudební nástroj se dá vyrobit prakticky z čehokoliv. Například z jakékoliv trubky. Třeba k nahrávce pro iránského šáha Rézu Pahlávího jsem si vyrobil dvě flétny – jednu ze záchodové trubky, jednu z garnýže. A opravdu jsem na ně tu muziku z České filharmonie nahrál! Íránci tenkrát chtěli, abychom hráli na jejich speciální nástroj – náj –, což je taková jejich flétna, dokonce nám ho předem poslali. Já jsem se na něj ale nebyl schopen naučit, nezahrál jsem ani notu, tak jsem si přizpůsobil ty vyrobené flétny. A oni to z nahrávky nepoznali! Když ji slyšeli, ptali se: kde jste sehnali tak vynikajícího hráče na náj? Kdyby viděli, jak vypadá!

SUE500-2

Supraphonline

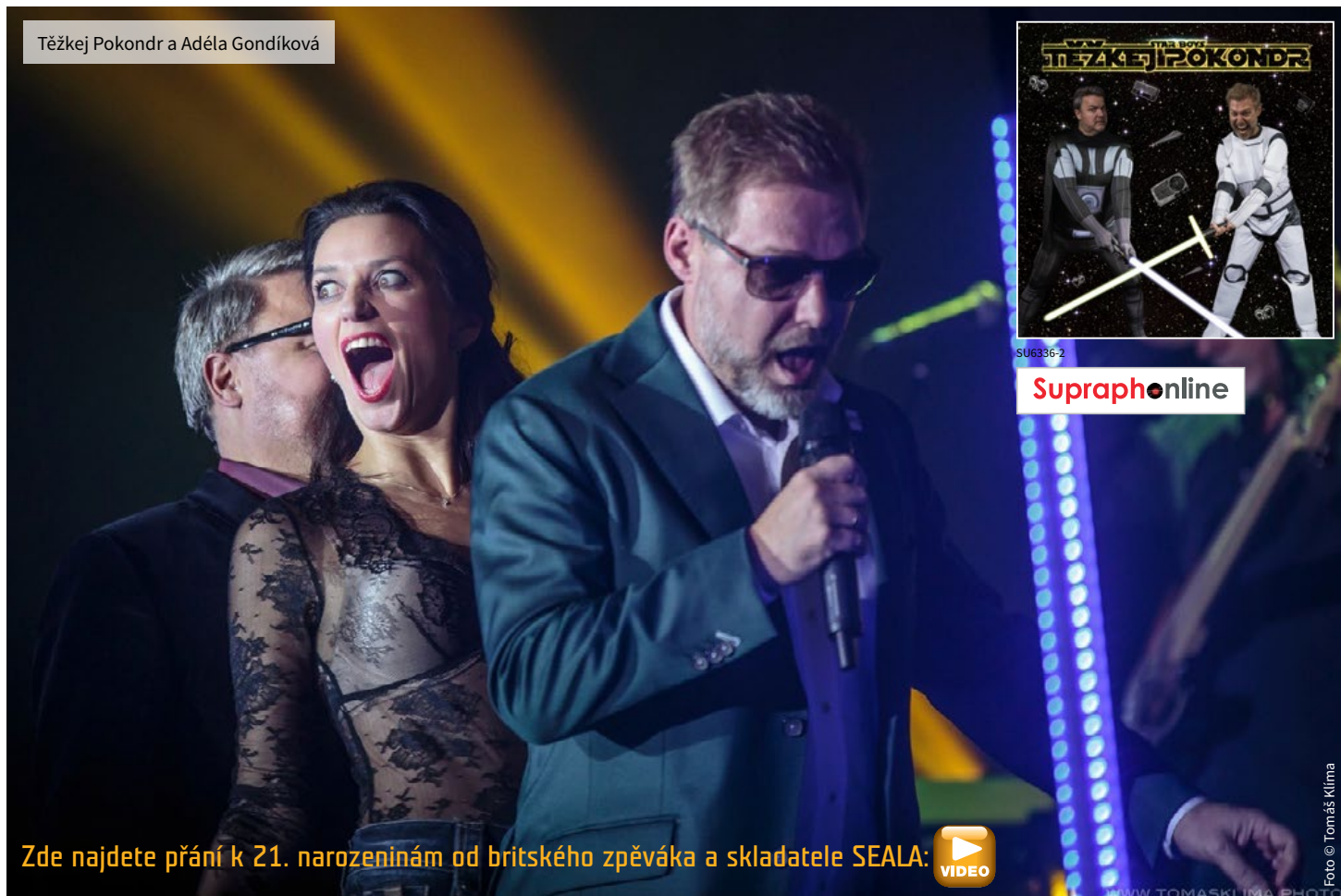

TĚŽKEJ POKONDR

VELKOLEPĚ OSLAVIL 21. NAROZENINY

Těžkej Pokondr (Miloš Pokorný a Roman Ondráček) k oslavě jednadvaceti let své činnosti připravil pro fanoušky velké dárky: nové album *Star Boys* a dva mega koncerty – v Brně a Praze.

Těžkej Pokondr a Adéla Gondíková

SU6336-2

Supraphonline

Foto © Tomáš Klíma

Zde najdete přání k 21. narozeninám od britského zpěváka a skladatele SEALA:

Brno zažilo v premiéře velkou show: hit za hitem, exkluzivní hosty a první křest alba, kterého se ujal horolezec Radek Jaroš a brněnská fotbalová legenda Petr Švancar.

Pražský koncert se stal společenskou událostí tohoto roku. Opravdový mejdan pro všechny milovníky legendárního Těžkého Pokondra byl skutečně grandiózní: je-

dinečná scéna, skvělý zvuk, výborná kapela (Boom! Band), hvězdní hosté a samozřejmě nejlepší dvojice českého showbusinessu! Vyvrcholením koncertu byl křest nového alba *Star Boys*, kde se jako kmotr představil světově proslulý tenista a showman Radek Štěpánek. Ten se zároveň zhostil role předávajícího Zlaté desky Supraphonu za úspěšný

prodej alba *Star Boys*.

Nadšené publikum zažilo vodopád hitů z dosavadní tvorby Těžkého Pokondra: Nájem zvedej, Šopák, Vinetů, Vem kačky, Denis, Pejzy, Kampa a další.

Zazněly zde i novinky z posledního alba *Star Boys* jako Má asi křena, Hynek Čermák, Úctu knížkám a samozřejmě i Kretěn,

jehož klip má přes neuvěřitelných 1 750 000 zhlédnutí!

Gratulanti a zároveň vystupující hosté: Adéla Gondíková, Oto Klempíř, Petr Kolář, Leona Machálková, Michal Kavalčík, Lukáš Pavlasek, Matěj Ruppert, Bob Klepl, Martin Dejdar, Petr Jablonský a Richard Genzer korunovali tuto zábavnou show!

Pražský křest s Radkem Štěpánkem

Foto © Tomáš Klíma

Brněnský křest s Radkem Jarošem a Petrem Švancarou

Foto © Petr Coufal

FOTOCOUPAL

VOJTĚCH KOTEK:

RUMCAJS JE HODNÝ PSANEC!

Okouzující příběhy loupežníka Rumcajse napsané Václavem Čtvrtkem načetl před lety legendární Karel Höger. K letošnímu 50. výročí od uvedení těchto pohádek v televizním Večerníčku připravil Supraphon novou audioknihu. Je sestavená z dalších pokračování, které dosud nebyly nahrány. Rumcajsovu loupežnickou knížku nápaditě načetl Vojtěch Kotek. Jeho výklad je plný humoru, každá z postavíček má svůj vtipný charakteristický hlas, zároveň dokázal zvýraznit napínavost, ale i tajemné kouzlo děje tak, že je rovnocenný předchozí slavné interpretaci. Bonusem je pohádka o tom, jak šel Rumcajs s Cipískem pro vánočního kapra a jak měli u Rumcajsů nakonec ke štědrovečerní večeři černého kubu. Vánoce se blíží a tak i tato nová audiokniha by mohla být hezkým vánočním dárkem.

S Vojtěchem Kotkem jsme si povídali o tom, jaký tvůrčí proces provázal vznik této nové audioknihy.

Znal jste nahrávky pohádek o Rumcajsovi v podání Karla Högera?

Je jasné, že umění Karla Högera je nedostupné. V dětství jsem jeho desky s Rumcajsem poslouchal a měl jsem je rád. A tak jsem dlouho sbíral odvahu přijmout nabídku ze Supraphonu. Hodně jsem přemýšlel, zda vůbec do toho mám jít. Nebylo jednoduché k tomu najít klíč. Říkal jsem si, že musím přijít na to, jak to celé pojmout a jak být osobitý. Nakonec jsem jel na tři dny na chatu, kde jsem se mohl v klidu připravovat. Celou knihu jsem si přepsal a graficky upravil, tak aby se mi při nahrávání dobře

četla a věděl jsem, jak a kdy měnit hlasy u jednotlivých postav.

Jak jste přemýšlel o své interpretaci?

Dlouho jsme to s paní režisérkou Naďou Dvorskou konzultovali. Utěšovala mne, že to zvládnou...a já jí nakonec nabídnul dvě možnosti. Jedna idea byla udělat z Rumcajse víc Old Shatterhanda - a druhá, že by mluvil podobně jako herec Jaroslav Vojta lehce říznutý Josefem Bekem. Prostě, aby měl hlas laskavého dobráka. Paní Dvorská si nakonec vybrala tu druhou možnost. Tak jsem mohl do své interpretace dát určitý odkaz k těmto pánům hercům, kteří to s mluvením slovem uměli skvěle!

Napadá vás, proč je Rumcajs i po padesáti letech populární?

Úplně nedovedu posoudit, jestli má co říct i dnešní generaci dětí. Ale bylo by fajn, kdyby tomu tak bylo. Když jsem byl malý kluk, bavili mne kovbojové a indiáni. A Rumcajs se mi líbil právě proto, že má v sobě něco podobného. Takový ten hodný psanec. Neprávem na okraji společnosti. Za každých okolností čestný a rovný. Krásně se stará o Cipíska a o Manku. I když je loupežník, nikomu nechce ublížit.

Jaké máte zkušenosti z namlouváním audioknih? Baví vás tato herecká disciplína?

Kdysi jsem namluvil CD Deníky Adriana Molea. Pár epizodních postav jsem nahrál

na desky Divadla Spejbla a Hurvínka. Je to krásná práce! Jen pomocí hlasu provedete posluchače celým příběhem... budujete napětí... vytváříte atmosféru. Fascinuje mne, že je možné pouhým hlasem vyvolat u posluchačů fantazii a dostat je do světa, o kterém se vypráví.

KAREL NEŠPOR

USMÍVEJTE SE! TŘEBA I NA OBĚD V ZÁVODNÍ JÍDELNĚ

Karel Nešpor je známý jako zastánce střizlivosti a zdravého životního stylu, řadu let vedl v Psychiatrické nemocnici v Bohnicích oddělení pro léčbu návykových nemocí. Pravidelně cvičí jógu a čchi-kung. A vedle toho se dlouhodobě věnuje tomu, aby bylo veseleji a radostněji. V dnešní době je to víc než potřebné. On sám o sobě ostatně říká, že je „ten člověk přes legraci“. Rád dělá druhým radost a rád jiným pomáhá se do ní dostat. Učí dospělé lidi to, co umí i malé děti, totiž se více smát.

Radost mnoha lidem udělá i jeho nová audiokniha, která se jmenuje Kudy do pohody, A nad ní jsme se sešli k malému předvánočnímu povídání.

Máte pocit, že jsou lidé dneska málo v pohodě a nevědí, kudy do ní?

Na světě není nic tak dokonalého, aby to nemohlo být ještě lepší. Tudiž každý z nás, i když třeba v pohodě je, může být v ještě větší pohodě.

Jak klikatá byla cesta k CD Kudy do pohody?

Celé to začalo na výstavě Svět knihy. Měl jsem tam autogramiádu. Paní Kokešová z nakladatelství Portál se zmínila o tom, že kniha Kudy do pohody získala ocenění Český bestseller v kategorii zdraví a životní styl. Z autogramiády jsme z toho udělali legrační show. Mezi přihlížejícími byl i Alan Piskač z firmy Supraphon. Zeptal se mě, jestli bych pro ně nechtěl natočit zvukovou knihu. Rád jsem souhlasil. S audionahrávkami jsem měl konečně zkušenosti. Na mém webu je více než 20 relaxačních nahrávek. Naivně jsem se domníval, že mi práce na zvukové knize zabere pár dní. Mezi amatérskou relaxační nahrávkou trvající deset minut a profesionálně nahaným nosičem je ale rozdíl. Už proto, že rozsah naší zvukové knihy je hodina a tři čtvrtě. Cesta od nápadu k realizaci byla tedy dlouhá a, jak říkáte, klikatá. Nejdříve bylo třeba napsat scénář. To mi zabralo málem tolik času, jako napsat zbrusu novou knižku. Pak jsme vybírali hudbu. Část CD jsem namluvil já, část paní Tereza Bebarová. Celé jsme to ještě opakovaně poslouchali a vychytávali mušky. Teď jsem ale rád, že jsem se do toho pustil a CD vyšlo ještě před Vánocemi. Jistě toto cedéčko udělá někomu pod stromčkem radost. Mimochodem, CD jsem pokrtil za pomoci brokolice a natočil jsem to na YouTube jako video.

Audiokniha je výběrem ze dvou vašich tištěných knih. Je pro uživatele lepší mít obě formy vašich děl, tedy tištěné knihy a audioknihu, a jejich účinek zkombinovat, nebo si pro to, aby se dostal do pohody, vystačí s audioknihou?

Obě formy mají své výhody. V knize je větší množství informací. Výhodou audioknihy naproti tomu je, že obsahuje relaxační a meditační nahrávky. Ty se sice dají v knize popsat, ale když si je člověk pustí ve zvuku, je to daleko jednodušší a příjemnější. Uprímně řečeno – když se potřebují uvolnit, také si často pustím nahrávku. Uvolnění je potom daleko snazší. Ty techniky umím, mohl bych si instrukce v duchu říkat z paměti, ale hlas, který člověka relaxaci provází, celou věc usnadňuje.

Dneska se audioknihy hodně poslouchají v autě; ta relaxační část vaší audioknihy ale není k takovému poslechu vhodná, je to tak?

Relaxační techniky snižují hladinu bdělosti. I klidné, uvědomované dýchání do břicha může vést k tomu, že se objeví lehká ospalost. Při zdlouhavé pracovní poradě to může být výhoda, ovšem při řízení auta určitě ne. Ale ty veselé příhody a třeba i dvouminutový melodický smích se při řízení auta dají poslouchat. Hluboká relaxace není vhodná při řízení, ani při jiných rizikových činnostech.

Už zaznělo jméno Terezy Bebarové. Vybral jste si ji sám?

V kruzích umělců se zase tak často nepohybují. Požádal jsem proto dramatičku a spisovatelku paní Danielu Fischerovou, aby mi poradila. A ona mi navrhla právě Terezu Bebarovou s tím, že umí velmi dobře pracovat s hlasem. Konečně, paní Bebarová je častým hostem v rozhlasu, a tam určitě vědí,

proč. Paní Fischerová měla pravdu, Tereza Bebarová opravdu pracuje s hlasem velice hezky. Odvedla skvělou práci a její přednes je skutečně profesionální. Myslím si, že je to další výhoda audioknihy Kudy do pohody.

Byl jste u jejího natáčení – a ona u toho vašeho?

Ne, každý jsme natáčeli zvlášť, potom se to dalo dohromady a sestříhalo. Neměl jsem to potěšení se s paní Bebarovou seznámit. Před prací jsem si ji ale pustil její nahrávku, která vznikla na v prostorách Českého rozhlasu.

Zdá se mi, že na audioknize jste to vy, kdo se stylizuje víc do komična

Nemusím se stylizovat, já celkem komická figura jsem. Často se mi stane, že třeba jedu v metru, podívá se na mě úplně neznámý člověk a začne se usmívat. Asi už jsem přišel k pověsti, že jsem ten člověk přes legraci.

A nevadí vám to?

Jsem dokonce rád, smích a veselost jsou zdravé.

Vedle vašeho hlasu a hlasu Terezy Bebarové zní z cedéčka hudba Jakuba Příbyla. Tu jste vybíral nebo aspoň spoluvybíral vy?

Určitě to nebylo tak, že bych ukázal a řekl: tuhle hudbu chci! Byl to výsledek komunikace a rovnocenného dialogu s lidmi ze Supraphonu. Společně jsme něco vymysleli, a výsledek je, myslím si, dobrý.

Nejen na audioknize, ale i při vašich dalších aktivitách hodně sázíte na smích a jeho léčivé účinky. A nabádáte k tomu, aby ho lidé šířili kolem sebe...

Smích je projevem veselosti. A veselost, jako každá emoce, se mezi lidmi snadno

přenáší. Ano, je možné smát se na sebe v soukromí sám pro sebe, ale smát se s druhými lidmi je snazší. Jeden americký profesor zjistil, že nejčastěji se lidé smejí v běžném společenském kontaktu. Ahoj, nazdarek, jak se máš, jó, dobrý, tak čau, měj se pěkně. Tenhle druh smíchu je formální, je to smích ze zdvořilosti, ale přesto prokazatelně zlepšuje náladu a usnadňuje komunikaci. Takže: vážení přátelé, usmívejte se na sebe po ránu do zrcadla, usmívejte se na svoji rodinu, usmívejte se na cestující v hromadné dopravě, usmívejte se na svého šéfa. A třeba se usmívejte i na oběd v závodní jídelně, i když třeba zrovna není podle vašeho gusta. Tento zvyk je zdravý, užitečný a projasní náladu.

O čemž se ví už dávno, možná i proto vznikly i pověstné chechtací pytlíky, ne?

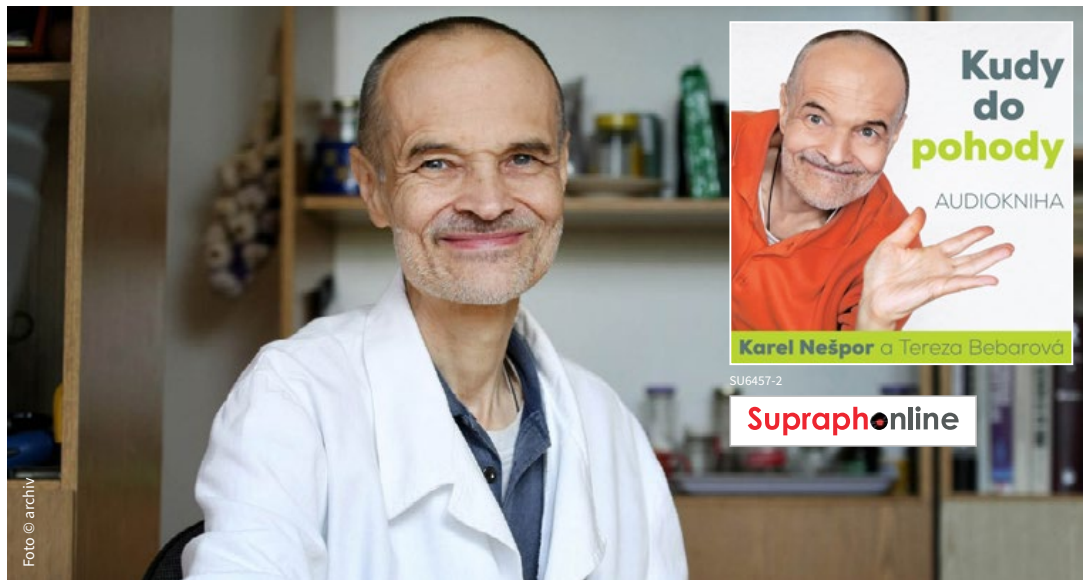
Chechtací pytlík dělá trochu kravál. Lepší jsou nenápadnější druhy smíchu. Známý Duchennův úsměv se dělá tak, že člověk trochu povolí čelist, dává okolí najevo, že ho nekousne. Což je určitě dobrá zpráva, když se na milovanou osobu usmíváte, a hned je jasné, že se ji nechystáte pokousat. To provází ještě přimhouření očí. To má také logiku, tím dáváme okolí najevo, že je situace bezpečná. Tohle se dá praktikovat kdekoli a kdykoliv. Konečně už pralidi úsměvem dávali najevo, že jsou v pohodě a bezpečí. S chechtacím pytlíkem bych byl v dopravní špičce v metru opatrný.

V audioknize popisujete i některé metody, jak druhé rozesmát. Třeba mluvit, a hlavně se smát do vypnutého mobilu tak dlouho, až se směje celá zastávka.

Podobný princip znají i rozhlasáci – smát se na mikrofon. Jeden pan režisér říkal hlasatelce, aby se na mikrofon usmívala. Ona ale oponovala, že ji nikdo nevidí. A on na to: ano, nevidí vás, ale slyší! Ten úsměv se propasíruje i přes dráty a vlny, kterými putuje signál. Takže: usmívejte se nejenom na vypnutý, ale i na zapnutý mobil. Klidně se usmívejte i na mikrofon, přestože na něm není nic moc komického.

Blíží se Vánoce. Máte nějakou speciální radu, jak být před Štědrým dnem veselý a nezbláznit se ze všeho toho shonu?

Stačí se vrátit k prapůvodní tradici Vánoc. Už v předkřesťanské době se slavil slunovrat. V tomto období roku se začaly prodlužovat dny a svítala naděje, že přibude světla a všechno bude lepší. Křesťanská tradice k tomu přidala příchod Spasitele. Čili opět naděje, a navíc laskavost. Hodní rodiče s láskou pečovali o božské dítě. Do toho přišli mudrci, aby dítě uctivé obdarovali. Nejlepší oslavou Vánoc je laskavost. Laskavost se týká druhých lidí, ale i sebe sama. Takže se chovejte hezky k sobě, najděte si čas na odpočinek, na procházku, klidný rozhovor a úsměv.

SU6457-2

Supraphonline

JAN SMIGMATOR

VÁNOCE / CHRISTMAS

Swingový zpěvák Jan Smigátor vydává své třetí sólové album, které se tentokrát rozhodl zcela zasvětit nejmagičtějšímu období v roce – Vánocům. Na albu jednoduše pojmenovaném Vánoce / Christmas najdeme jak vánoční swingovou klasiku Velkého amerického zpěvníku, tak zbrusu nové písně, v nichž se Jan představuje nejen jako interpret, ale také jako autor textů a spoluautor hudby. Stejně jako na albech předchozích (Swing Is Back 2015, Time To Swing 2017) i tentokrát je druhou polovinou autorského tandemu jazzový klavírista a hudební skladatel Dr. Svatopluk F. Smola. Společně s ním Jan Smigátor napsal vánoční písně Čtyři svíce/Four Candles, Král sněhuláků/The King Of Snowmen a Píseň komety/A Piece Of Music. U dalších písní – amerických vánočních evergreenů je pak Smigátor autorem českých textů, s výjimkou Bílých Vánoc, kterým dal už před lety českou podobu geniální Vladimír Dvořák.

Velice vkusná a něžně působící hudební aranžmá na pomezí jazzu, swingu, francouzského šansonu a popové balady napsal pro album klavírista Vladimír Strnad, kterého se zpěvákem pojí dlouhá léta koncertní činnosti a blízké přátelství, které je z nahrávek dokonale patrné. Strnad je zároveň součástí doprovodného tria, jež je základem celé nahrávky. Jeho spoluhráči

jsou: vynikající swingový kontrabasista Jan Greifoner a česká jazzová legenda, bubeník Josef Vejvoda.

Vánoční atmosféru nahrávky pak dokonale dokresluje smyčcový Unique Orchestra a svými sóly jednotlivé písně zdobí houslistka Anna Mlinariková, běloruský akordeonista Aliaksandr Yasinski, český jazzový bard – tenor saxofonista Svatobor Macák,

alt saxofonistka Markéta Smejkalová, legenda české populární hudby – klarinetista Felix Slovák, holandský jazzový křídlovkář Ack van Rooyen, americký trumpetista Jumaane Smith a dětský pěvecký sbor Vrabčáci.

O vynikající zvuk alba, vycházející z autenticity jednotlivých nástrojů a přirozené akustiky refektáře Matematicko-fyzikální

fakulty Univerzity Karlovy v Praze, kde byla instrumentální část nahrávky pořízena, se postarali zvukoví mistři Roman Šandor (mix & mastering: Mercury Studio) a Boris Carloff (zvuková supervize: Soundevice Studio). Album exkluzivně distribuuje Supraphon.

SPEJBL A HURVÍNEK PROMLUVÍ HŁASEM ONDŘEJE LÁŽNOVSKÉHO

Divadlo Spejbla a Hurvínka oznámilo, že dalším pokračovatelem v interpretaci Spejbla a Hurvínka bude Ondřej Lážnovský, který je absolventem DAMU a vedle loutkoherectví se s úspěchem věnuje i režii, dramaturgii a psaní scénářů. Od roku 1993 až do roku 2007 působil v divadle Lampion; následovalo angažmá v Městském divadle Kladno, kde působil do roku 2010 jako umělecký šéf činohry. Ondřej je také externí člen loutkové skupiny České televize (Kouzelná školka, Jů+Hele). V Divadle Spejbla a Hurvínka spolurežiroval představení Dějiny kontra Spejbl a inscenaci Hurvínkovo přání, kde je navíc spoluautorem. V současné době je v jeho režii uváděna letošní novinka Hurvínkova nebesíčka.

Šéf uměleckého souboru a dosavadní interpret Spejbla a Hurvínka Martin Klásek k tomu uvedl: „Milí příznivci našeho divadla, s velkým potěšením vám chci oznámit, že jsme k naší a jistě i k vaší radosti našli zdatného pokračovatele pro role Spejbla a Hurvínka, abychom tak pro další generace diváků zajistili existenci těchto našich dřevěných hrdinů. Prvním inter-

pretem Spejbla a Hurvínka byl zakladatel Divadla S+H profesor Josefa Skupa, který založil princip jednoho herce, jenž mluví obě hlavní postavy, byl i výtvarníkem, režisérem a autorem textů.

Po něm převzal role Miloš Kirschner. Jeho ústy promluví Spejbl s Hurvínkem-18-ti jazyky a také byl jedinečným režisérem a autorem textů. Já jsem letos v angažmá

Divadla S+H 44. sezónu a Spejbla s Hurvínkem jsem začal pravidelně mluvit před 35 lety. Také jsem autorem mnoha loutkových her a výstupů, režírují a pokračují v cizojazyčných verzích. No a v těchto dnech se čtvrtým „mluvčím“ Spejbla a Hurvínka stává Ondřej Lážnovský. Loutkoherce, dramaturg, režisér a autor. V hlavních rolích se publiku poprvé představí ve hře Heleny

Štáchové a Mikiho Kirschnera Hurvínek v Hajanech, která má v těchto dnech premiéru. Držme Ondřejovi společně palce, aby se mu v tomto nesnadném úkolu dařilo a jeho Spejbl s Hurvínkem skvěle bavili především vás – naše diváky.“

ROZHOVOR S ONDŘEJEM LÁŽNOVSKÝM

Máte za sebou dlouhou a úspěšnou profesní minulost. Mohl byste nám blíže přiblížit jednotlivé etapy svého uměleckého vývoje?

V divadelní sezóně 93/94 jsem nastoupil jako elév do kladenského divadla Lampion. Omylem...Sháněl jsem po škole práci v Kladně, kde jsem v tu dobu bydlel. Shodou okolností, jsme s kamarádem natáčeli

jeho film pro přijímací talentové zkoušky na FAMU. Během práce jsem se seznámil s členkou divadla Lampion a ta mi řekla, že v souboru je volné místo. Přišel jsem na pohovor a byl přijat. Doma z toho moc velkou radost neměli. Jedna z babiček si myslela, že jsem se dal k cirkusu a že žiju někde v marigotce. Babička chtěla, abych šel na řemeslo a opravil jí pračku... V Lampionu jsem zůstal

členem hereckého souboru do konce roku 2005. Potom městské zastupitelstvo vyhlásilo konkurs na nového uměleckého šéfa kladenského divadla a na popud tehdejšího scénografa pana Tománka jsem se do výběrového řízení přihlásil a uspěl. Po dvou letech jsem dostal po režii Gogolovy Ženitby nabídku na post uměleckého šéfa činohry MDK. Po dalších dvou letech jsem odešel

a nastoupil do Divadla Spejbla a Hurvínka.

Co vás vedlo k rozhodnutí dát přednost loutkám před činohrou?

Nevybíral jsem si. Shodou náhod jsem nastoupil do dětského divadla, později jsem dostal nabídky na činoherní režie... ale vnitřně se v divadle stále cítím dost nepatřičně. Někdy je ten pocit silnější někdy ▶

SU6459-2

Supraphononline

Na vánočním CD zní hlasy Miloše Kirschnera a Martina Kláska

slabší...Mám pocit, že tím „nejsem praštěný“. Dost o svých divadelních schopnostech pochybuji. Spíš se považuji za nejistého, takže se ze strachu ze selhání na jednotlivé úkoly připravím. Nakonec jsem se přihlásil v pokročilém věku 26let na DAMU, aby mi někdo soudný řekl, at' se tomuhle oboru nevěnuji, ale přijali mě. A během studia na alternativní větví říkali, že jsem málo alternativní. Na činoherní katedru, kam jsme chodili na režijní propedeutiku k panu profesorovi Vostrému a panu režisérovi Schejbalovi, by mě asi přetáhli. Jenže můj hlavní pedagog byla paní docentka Schartová a ta by mi to do smrti neodpustila, tak jsem zůstal. Jenže po škole mi v loutkárnách říkali, že jsem moc činoherní a v činohrách zase, že jsem moc stylizovaný...(smích)

I v současné době kromě divadla Spejbla a Hurvínka pracujete na projektech pro různá činoherní divadla. Je to vůbec možné časově skloubit a ne-rezignovat přítom na rodinný život?

Moc skloubit se to nedá.... Navíc vím, že mám sklony k workoholismu, ale poučil jsem se. Takže se snažím zodpovědně plánovat dostatečně dopředu a určitých projektů se neúčastňovat dokud moji synové nepovyrostou.

Zdá se, že u většiny nehurvínkových projektů jste scénář i režii měl na starosti sám. Není pro vás těžké být v Divadle S+H spoluautor a spolurežisér a přistupovat tudíž na řadu kompromisů? Jakým způsobem prosazujete v těchto situacích svůj názor?

Už jsem se zmínil, že nemám žádné „tajné“ ambice. Jsem tvůrce, který pracuje na zakázku. Dostanu nabídku a začnu se jí věnovat. Dokážu pracovat v týmu. Za svou dlouhou praxi jsem nedostatek talentu nahradil zkušeností. Prošel jsem v divadle různými fázemi a posty. Byl jsem učedníkem ve vleklu, tahounem, šéfem, dramaturgoval jsem... Víím, jaké jsou mantinely a povinnosti „přidělených rolí“. Nevadí mi dělat ráno

mrkev a odpoledne režirovat třeba muzikál nebo dětský pořad v televizi. Řečeno shrnutě – roli kterou mi Martin Klásek nebo Denisa Kirschnerová přidělí, tak dělám. Nemám s tím žádný problém.

Velkou novinkou pro širokou veřejnost se stala zpráva o tom, že vás Martin Klásek jmenoval jako svého nástupce v interpretacích Spejbla a Hurvínka. Jak dlouho tato myšlenka uzrávala? Měl jste takovéto ambice již při nástupu do divadla?

Tohle je dost tenký led! Je třeba si k tomu něco říci. Nejsem žádný Martinův nástupce!! Budu za sebou mít první herecký pokus v roli pana Spejbla a Hurvínka. Je to jen první pokus.

K tomu abych mohl být opravdovým nástupcem je z mého úhlu pohledu třeba splnit pět podmínek.

Za prvé, Martin Klásek musí být s mým účinkováním v rolích S+H opravdu spokojený. Je pokračovatelem mnohaleté tradice,

spolutvůrcem díla, které bych mohl svým nedokonalým výkonem pohanět. A to nepřichází v úvahu.

Za druhé, musím vnitřně cítit, že potenciál, který se zdá, že bych mohl mít, se může dál rozvíjet, že to není momentální vstupní deviza a zároveň konečný strop. To by bylo málo... Já jsem divadelní univerzál: hraju, zpívám, tančím, režiju, píšu, ale hrát Spejbla a Hurvínka je čistá specializace a v tomhle oboru „zatím“ nejsem pevný v kramflecích. Za třetí, musím být akceptovatelný pro kolegy. Je to stejný stav jako u Martina Kláska. Celý profesní život věnuji poetice S+H. Většina zažila i pana Kirschnera, takže vědí své... Za čtvrté, jsou tu diváci. Kvůli nim vše děláme. Nejsme uzavřená divadelní laboratoř pracující jen pro vlastní potěšení. Pokud nebudu akceptovatelný pro širokou divadelní obec, je mi líto, ale vrátím se ke své původní roli. A za páté, je tu moje rodina. Za těch víc jak dvacet let jsem se naučil připravovat se na jednotlivé úkoly, víím, kolik na co potřebuji času, kde jsou mé hranice. Vymezím si na možnou novou roli určitý čas. Pokud v něm budu schopen své hranice posunout, abych byl plnohodnotným pokračovatelem tradice, moc rád se jí zhostím, pokud ne, nemá cenu se trápit a okrádat rodinu o drahocenný čas a divadlo o čas na hledání vhodnějšího pokračovatele.

Jak se v roli čtvrtého otce Spejbla a Hurvínka cítíte? Převažuje spíše radost a hrdost, nebo tréma z pocitu zodpovědnosti?

Neměl jsem žádná očekávání...převládající pocit je zodpovědnost a nervozita.

Máte představu, jakým směrem se ve vašem podání budou Spejbl a Hurvínka ubírat? Budete jejich charaktery pevně držet ve vytyčené linii, nebo máte o jejich vývoji svou představu?

Jsem ve fázi přijímání rad a určitých charakterových a vztahových zákonitostí obou figur. Dál jsem se zatím nedostal.

Jak vnímáte celkové vyznění Spejbla a Hurvínka v péči jejich dosavadních otců? Oslovuje vás například i něco z éry Josefa Skupy?

Éra Josefa Skupy mě zcela minula. Když slyším některé jeho nahrávky je to pro mě takový punk. Hodně improvizace a vnitřní nespoutanosti. Na interpretaci pana Kirschnera jsem vyrostl. Charakterově obě postavy ukotvil a dobarvil. Spejbl byl v jeho podání perfektně vytvořený charakter zoufalého otce s cholerickými sklony, kterého má jeho synek zcela namotaného kolem prstu. Éra Martina Kláska je z mého pohledu nejtěžší. Konfrontuje se s dobou, která se nedá jednoduše identifikovat. Martin ale dokázal obě figury citlivě probarvovat tak, aby pro dnešní děti nebyly „Kašpárky“ z hluboké minulosti. U Spejbla rozvinul laskavost a vnitřní zoufalství z obavy „co z toho mého kluka vyroste“ a Hurvínkovi obohatil jeho jazykovou zásobu o současnější výrazivo.

Budete se v interpretaci Spejbla a Hurvínka nyní pravidelně střídát s Martinem Kláskem?

Zatím budu mít jedno představení: Hurvínka v Hajanech.

Být interpretem Spejbla a Hurvínka znamená se do značné míry těmto figurám upsat. Nemáte obavy, že se případně budete muset vzdát některých svých dalších uměleckých aktivit?

Uvidíme, co to pro všechny zúčastněné přinese, takže obavy nemám.

OSTRAVSKÁ BROADWAY

Za skvělým muzikálem se dnes jezdí i do Ostravy. Soubor operety/muzikálu Národního divadla moravskoslezského uvádí v posledních letech celou řadu světových muzikálů superlativů i vlastní původní tvorbu. Drží dokonce oficiální, v Londýně uznaný světový rekord: čtyři inscenace krále muzikálu Andrewa Lloyd Webbera (Evita, Josef a jeho úžasný pestrý barevný plášť, Sunset Boulevard a Jesus Christ Superstar) na repertoáru v jedné sezóně.

Když měl Andrew Lloyd Webber melodii k jedné z nejznámějších a nejkrásnějších muzikálových árií všech dob Memory z muzikálu Cats (Kočky) napsanou, rozhodl se ji přehrát svému otci Williamovi, který byl odborníkem na církevní hudbu a váženým představitelem britského hudebního života. A upozornil ho, že v mnohém mu tahle píseň připomíná díla Giacomma Pucciniho. Otec synovi po jejím vylisování odvětil, že v ní slyší spíše milióny vydělaných dolarů. Měl pravdu, protože Lloyd Webber svoji hudbou vydělal více peněz než kterýkoliv divadelní skladatel před ním a zcela určitě i ještě dlouho po něm. Jeho impérium sahá od New Yorku přes Londýn a Peking až po Tokio. Je jediným britským skladatelem, kterému byla najednou udělena až tři díla zároveň v divadlech londýnského West Endu a newyorské Broadwaye. Tento rekord uskutečnil ne jednou, ale hned třikrát. V letech 1982, 1988 a 1994. V historii muzikálového divadla zkrátka neexistuje titul, který by provázelo tolik superlativů, jako Kočky. Ve světě ho vidělo přes 67 milionů diváků! Ve svém domovském divadle New London Theatre byly *Kočky*, které napsal Lloyd Webber na motivy nádherných veršovaných pohádek o kočkách od T. S. Eliota, uváděny celých 21 let! Muzikál získal

nejprestižnější světová ocenění – dvakrát Grammy a sedm cen Tony, což jsou ceny znamenající ve světě hudby a divadla totéž co ve filmu Oscar. U nás byl tenhle muzikál poprvé uveden v roce 2004 v pražském Divadle Milénium, následovaly inscenace v Brně a v Plzni a 22. 4. 2018 se Koček dočká i Ostrava. Hlavní role stárnoucí prašivé kočky Grizabelly se ujme první dáma ostravské Broadwaye Hana Fialová, která na tomto albu zpívá největší hit Koček – už zmíněnou píseň Vzpomínky (Memory).

Zatím posledním muzikálem Andrewa Lloyd Webbera, který do češtiny přebásnil Michael Prostějovský, je Sunset Boulevard. Námětem k Lloyd Webberově dalšímu opulentnímu dílu se stal stejnojmenný americký film režiséra Billyho Wildera z roku 1950 s Glorií Swanson a Williamem Holdenem v hlavních rolích. Film získal jedenáct nominací na Oscara a tři získal. Muzikál měl světovou premiéru v roce 1993 v Londýně. U nás Sunset Boulevard poprvé uvedla scéna ostravského Národního divadla moravskoslezského, Divadlo Jiřího Myrona, 19.02.2015. Hlavní mužskou roli neúspěšného a věčně zadluženého scénáristy Joe Gillise, jehož kariéra se za dramatických okolností právě řítí ke dnu, alternovali Roman Harok a Tomáš Savka. A právě on na

tomto albu zpívá píseň o bulváru soumraku, který je dlouhý 35 km, přičemž začíná v centru Los Angeles a přes Beverly Hills se táhne až k Pacific Coast Highway na pobřeží Tichého oceánu. Hlavní hrdinkou filmu a muzikálu Sunset Boulevard je rozhodně hollywoodská diva a někdejší velká hvězda němého filmu Norma Desmond, která se marně snaží vyrovnat nejen s nástupem zvukového filmu, nedostatkem pracovních příležitostí, ale i s přibývajícím věkem a vráskami. Život v osamění a bez slávy, bez které si svůj život nedokáže představit, si na její psychiku začínají pomalu, ale jistě vybírat svou daň. Však si také roli Normy Desmond v Lloyd Webberově muzikálu zahrály a zazpívaly ty největší hvězdy – broadwayská zpěvačka Patti LaPone, filmová herečka Glenn Close nebo popová zpěvačka Petula Clark. O tutéž roli v zatím nenatočeném filmu se rozhodly zabojet vedle Glenn Close i Elaine Paige, Olivia Newton-John, Meryl Streep, Liza Minelli a Barbra Streisand. Ta už Andrew Lloyd Webberovi pomohla zpropagovat Sunset Boulevard, když měsíc před jeho londýnskou premiérou vydala album Back To Broadway se dvěma písněmi Normy Desmond z tohoto muzikálu – Pouhý mžik (With One Look) a Jednou za život (As If We Never Said Goodbye). A právě druhou z nich

najdete na tomto albu hned ve dvou verzích. V podání slovenské popové a muzikálové zpěvačky Kataríny Hasprové, která získala za roli Normy Desmond širší nominaci na Cenu Thálie 2015, a v interpretaci Hany Fialové, která tuto muzikálovou kompilaci uzavírá.

Výběr nejznámějších melodií z toho nejlepšího, co se v Ostravě hrálo a hraje, byl nahrán za doprovodu špičkových orchestrů, tedy Symfonického orchestru Českého rozhlasu a Rozhlasového Big Bandu Gustava Broma přímo s představiteli hlavních rolí. Nechybí mezi nimi držitelka Ceny Thálie Hana Fialová, Martina Šnytové či Roman Harok, kteří jsou dnes miláčky nejen domácích obecností. Na ostravském jevišti zdomácněla i celá řada muzikálových interpretů z jiných měst: Tomáš Savka, Roman Tomeš, Katarína Hasprová, Lukáš Adam nebo Jitka Zelenková. „Upřímně přiznávám, že jsem nikdy nebyla velkým fanouškem muzikálů. Dobře si uvědomuji, že to není má parketa“, přiznává ve své knize Sem tam Jitka Zelenková. V roce 2013 dostala však Jitka Zelenková nabídku, aby si v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě zahrála roli britské královny Viktorie v muzikálu *Fantom Londýna*. „Nabídku zahrát si v muzikálu, ve kterém každá z postav může být vrahem, jsem ▶

Ostravská
BROADWAY

Jesus Christ Superstar — Marguerite
Josef a jeho úžasný pestrý barevný plášť
Fantom Londýna — Edith a Marlene
Sunset Boulevard — Kočky

MM201712

Supraphononline

VIDEO

Jesus Christ Superstar

Foto © archiv ND moravskoslezského

Fantom Londýna

přijala z několika důvodů," vysvětluje Jitka své účinkování ve Fantomovi. „Jednak jsem dobře věděla, že je to výborné divadlo, jeho sólisté byli mnohokrát po právu úspěšní na divadelních cenách Thálie, a nadchlo mne, že nás ve Fantomovi Londýna bude doprovázet symfonický orchestr s výbornými dirigenty. Navíc jsem byla ráda, že písňové texty napsal Michael Prostějovský, jeden z našich nejlepších muzikálových textařů a libretistů. A taky miluji temné příběhy. Jsou mi mnohem bližší než rozjásané komedie s humorem za každou cenu. Mám prostě ráda tajemství a strašidelné zápletky. Kuplet královny Viktorie jsem si dokonce zamilovala a moc ráda ho hrála a zpívala.“ Jitčina role v tomto muzikálu byla sice malá rozsahem, ale každopádně nepřehlédnutelná. Postava královny Viktorie byla vznešená

a noblesní, což odráželo vlastnosti, se kterými se tato velká osobnost anglických dějin prostě narodila. Jitčina postava vzbuzovala přirozený respekt a zároveň v sobě objevila i dlouho skrytý smysl pro komično. Muzikálovou spolupráci nakonec Jitka hodnotila takto: „Do Ostravy jsem se vždycky moc těšila. Nádherně mě tam přijal nejen celý soubor, ale i samotní Ostraváci. Navázala jsem tu krásná přátelství, a až Fantom skončí, bude se mi stýskat.“ Tento muzikál získal tři ceny na Mezinárodním festivalu DIMF ((Daegu International Musical Festival) v Jižní Koreji.

Marlene Dietrich si v ostravské inscenaci Edith a Marlene s podtitulem Dvě legendy, jeden muzikál zahrála Eva Zbrožková a Hana Fialová získala za svůj mimořádný výkon v roli Edith Piaf Cenu Thálie 2014

v kategorii opereta – muzikál. Loni Hana Fialová natočila za doprovodu Orchestru operety a muzikálu NDM a pod taktovkou Marka Prášila k ukončení oslav 100. výročí narození nejslavnější světové šansoniérky všech dob album Hana/Edith s nejkrásnějšími šansony Edith Piaf, které v muzikálu Edith a Marlene zpívá. Zařadila na něj mj. i duet À quoi ça sert l'amour?, který Edith Piaf v roce 1962 nahrála se svým druhým manželem, s o dvacet mladším zpěvákem a hercem Théem Sarapo, a pomohla mu tím k herecké a pěvecké kariéře. Byť Théa Sarapo na scéně Divadla Jiřího Myrona ztvárňuje Roman Harok, pro album si Hana Fialová jako svého partnera do tohoto duetu vybrala ostravského rodáka a moravskoslezského patriota Martina Chodúra.

Nahrávky z CD Ostravská Broadway vznikly v průběhu posledních let v koprodukcí Českého rozhlasu a agentury Musical-media a ve spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským. Určeny byly primárně pro rozhlasový pořad Muzikál expres. Nyní vycházejí i na CD s řadou fotografií a informací. Přijměte toto CD i jako pozvánku na skutečné muzikály superlativů. Vždyť do Ostravy od vás je to stejně daleko, jako z Ostravy k vám. Ostravská Broadway má adresu Divadlo Jiřího Myrona, Čs. legii 14, Ostrava. Tak šťastnou cestu!

Josef a jeho úžasný pestrá barevný plášť

KOLEDY A VÁNOČNÍ PÍSNÍČKY

NA SUPRAPHONLINE

Supraphonline

Slovo koleda pochází z latinského Calendae. Tak se říkalo dnům, v nichž se slavil zimní slunovrat, a to dávno před křesťanstvím. Písňe s vánoční tematikou se už věky těší přízni posluchačů i tvůrců. A vznikají i nové hity. Během slunovratu obcházel pohanští kněží domy a zpívali rituální zpěvy, které měly přinést štěstí a blahobyt. Odměňování byli různými obětinami. Stejný zvyk si posléze osvojili křesťanští kněží, oslavující narození Krista.

Koledy v pravém smyslu, tedy jako vánoční písňe zpívané dětmi a chudými, prosíci o výslužku, jsou až dílem středověku. Jejich původ najdeme v jednoduchých gregoriánských zpěvech, které zapůsobili na věřící při bohoslužbě natolik, že začali tvořit podobné písňe. Podle legendy je autorem první koledy svatý František z Assisi.

V Čechách je starodávň obyčej koled doložen ještě z předhusitské doby ve spisu Štědrý večer mnicha Jana z Holešova. Koledy se zpravidla ústním podáním předávaly z pokolení na pokolení, bývaly upravovány a všelijak komoleny. Časem splynuly se světskými písňemi a nechyběl v nich humor ani satira. Koledy byly vlastně prvními písňemi v českém jazyce. Měly přitažlivou a nenáročnou melodii a prostý text. Základním motivem byla radostná novina narození Spasitele, buzení pastýřů, pouť Tří králů do Betléma, prosba o dárek i přání dobré úrody hospodáři. Na koledu se chodilo o Štědrém večeru, na svátek sv. Štěpána, na Nový rok, o dni Tří králů i na Hromnic. Řada vánočních písň (mimo jiné Chť aby spal) se zachovala díky Adamu Václavu Michnovi z Otradovic, který složil a vydal roku 1647 sbírku Česká mariánská hudba.

Vánoční tematika láká autory dodnes. Klíčovou úlohu u vzniku vánočních ever-

greenů sehráli skladatel Jaromír Vomáčka a textař Zdeněk Borovec. Právě oni jsou autory dvou hitů: Veselé vánoce (Po roce Vánoce, Vánoce přicházejí, šťastné a veselé...) a Těšíme se na Ježíška (...copak nám asi nadělí?). Štědrý den je tu vylíčen s drsným humorem jako sled tragikomických příhod, završených únavou a přejedením: „Bylo toho trochu moc, takže máme na klid nárok zas až do Vánoc“. Vomáčka se pak pustil ještě do několika vánočních písň, které však zapadly (Vánoční melodie, Ten sníh, co kreslil pan Lada). Nejpoetičtějším evergreenem je bezesporu Purpura autorů Suchého a Šlitr. Vznikla překvapivě ne v období mrazu a zasněžených kopců, ale na konci letních prázdnin. Jiří Suchý vzpomíná: „Tehdy jsme si s Jirkou řekli, že zkusíme napsat nějaké vánoční písničky. Napsali jsme jich celkem jedenáct, ale Purpura zabrala nejvíce. Myslel jsem při ní na Vánoce, jaké jsem zažil v dětství – se sněhem, dětmi s čepicemi a sánkami... Takové už nikdy nezažiju.“ Zato každoročně slyší ze všech stran svůj poetický text: Tíse a ochotné purpura na plotně voní, stále voní, po ní k nám vzkouzlo to tajemné kouzlo Vánoc... Z okruhu Semaforu pochází i první české vánoční album Vánoční pohlednice SaŠ. Vyšlo roku 1967 a najdeme v něm osm

písň v podání Jiřího Suchého, Evy Pilarové, Jiřího Grossmanna, Nadi Urbánkové a dalších. Koncem 60. let vznikla i řada vánočních písň ze světa folku (především Ježíšek Jaroslava Hutky, v originálu Donovanova Catch the Wind) a rocku (český Olympic a slovenské Prúdy), ale hlavně asi nejvýznamnější české vánoční album – Vánoce ve zlaté Praze Karla Gotta.

Následující 70. a 80. léta vánočním písňím moc neprála (až na singl Zvon Karla Černocho, Vánoční tajemství Hany Zagorové či duet Michala Tučného a Věry Martinové Strom vánoční). Roku 1982 přidal nové album Bílé Vánoce opět Karel Gott. Momentem zlomu se stal až rok 1989 – šafetu začala Marta Kubišová a Bratři Ebeni s albem Adventní písňe, následovalo folkové album Nerez V Betlémě. Svě k tématu Vánoc s úspěchem v průběhu dalších let přinesli i Karel Černoch, Helena Vondráčková, Věra Martinová, Jitka Zelenková, Janek Ledecský, Jakub Smolík nebo operní hvězda Štefan Margita a mnoho dalších. Nejprodávanejším se stalo CD Bílé Vánoce Lucie Bílé, které získalo v roce 2011 Devítinásobnou platínovou desku Supraphonu za 94.000 prodaných CD.

Obrovským vánočním hitem se stala píseň Půlnoční Václava Neckáře, jenž ná-

sledně v roce 2014 vydal jedno z nejpůsobivějších vánočních alb v novodobé historii české pop music. Nazval ho Mezi svými a producentem byl Dušan Neuwerth. Zní zde historicky první Neckářův duet s Martou Kubišovou v podobě velmi emotivní písňe Noc. Vánoce 2017 v hudební nabídce Supraphonu patří především novinkám Bílé Vánoce Lucie Bílé II., a albu Studna v poušti písničkářky Radůzy.

Supraphon rovněž letos vydal 2CD s exkluzivní vánoční kompilací pro všechny generace posluchačů nazvané Zlaté vánoční album. Obsahuje největší vánoční hity české populární hudby od 60. let do současnosti. Zaznívají zde nesmrtelné písňe prověřené časem, které se každoročně stávají hudební kulisou našich Vánoc. A s nimi i novinky posledních let. Původní interpreti na originálních nahrávkách jsou zárukou skvělého zážitku při poslechu tohoto dvojalba.

Ať jsou vám bližší tradiční koledy nebo novější melodie, prožijte s nimi šťastné, veselé a pohodové Vánoce.

Ty nejkrásnější můžete vyhledat na portále Supraphonline!

REDAKCE: Vladan Drvota, Zdeněk Brouček, Lukáš Kadeřábek, Marek Šulc a Tomáš Pilát / grafická úprava: Marek Šmidrkal

KONTAKT: SUPRAPHON a.s., Palackého 740/1, 112 99 Praha 1, tel. (+420) 221 966 604, fax (+420) 221 966 630
promotion: promo@supraphon.cz; obchodní oddělení: obchod@supraphon.cz

www.youtube.com/supraphon

www.facebook.com/Supraphon

www.plus.google.com/+supraphon/

www.supraphon.cz